

Epäasiallisen käytöksen ennaltaehkäiseminen ja puuttuminen

Epäasiallinen käytös on hyvien tapojen vastaista, jatkuvaa ja toistuvaa huonoa käytöstä. Esimerkkejä epäasiallisesta käytöksestä:

- o ilkeät ja pilkkaavat puheet
- o huutaminen, haukkuminen, juoruilu, naurunalaiseksi saattaminen, mustamaalaaminen, asiaton nimittely, mulkoileminen ja selän takana pahan puhuminen
- o treeniyhteisön ulkopuolelle jättäminen, eristäminen ja puhumattomuus
- o seksuaalinen häirintä
- o työnteon jatkuva arvostelu ilman syytä, työnteon vaikeuttaminen ja työtehtävien jakaminen epäreilusti
- o päihteisiin liittyvää epäasiallista käytöstä

Kiusaamista ei ole kaikki pahaa mieltä aiheuttava käytös, esimerkiksi erilaiset mielipiteet ja näkökulmat.

Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan erilaista luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla yritetään loukata henkilön koskemattomuutta henkisesti ja/tai fyysisesti luomalla ilmapiiri, joka voi tuntua uhkaavalta, ahdistavalta ja nöyryyttävältä.

Sukupuoleen perustuvalla häirinnällä tarkoitetaan ei-toivottua käytöstä, joka liittyy henkilön sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun.

Jokaisella on oikeus ruumiilliseen koskemattomuuteen. Se tarkoittaa, että väkivalta tai uhkailu on aina kiellettyä harjoitteluympäristössä tai työpaikallasi.

Jos kohtaat väkivaltaa, ota heti yhteyttä poliisiin.

Ennaltaehkäisy

Kaikista tärkein tapa vähentää epäasiallista käyttäytymistä urheilussa on *ennaltaehkäisy*. Epäasiallinen käytös ei kuulu harjoituksiin, kisoihin, kisamatkoille, leireille tai koulutuksiin. Jokaisen voimistelijan, valmentajan, vanhemman ja seuratoimijan on syytä ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista seuralle.

Ennaltaehkäisyssä olennaista on:

- o tietoisuuden ja osaamisen lisääminen (valmentajat, voimistelijat ja perheet)
- o puhumalla asioista avoimesti niiden omilla nimillä ylläpitäen positiivista ilmapiiriä
- o tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittaminen
- o pelisäännöt, toimintaohjeet sekä linjaukset (seura, valmentajat, joukkueet, vanhemmat)
- o avoimuus ja läpinäkyvyys kaikessa toiminnassa

Toimintatavat tilanteessa, missä koet epäasiallista käytöstä, häirintää ja kiusaamista.

SOPU-MALLI

1. Sano seis, kun sinua loukataan.
2. Myönnä virheesi, kun loukkasit toista ja pyydä anteeksi.
3. Hyväksy anteeksipyyntö, opitaan tapahtuneesta, ei jäädä kuitenkin menneisiin kiinni.
4. Kerro tapahtuneesta eteenpäin, niin tilannetta seurataan ja tarvittaessa keskustellaan lisää.

Soputoiminnan malli toimii myös hyvänä perustana muidenkin toimijoiden väliseen kanssakäymiseen ristiriita tilanteiden kohdalla.

Muita keinoja:

- Pyydä kiusaajaa lopettamaan. Kerro, että hänen sanansa tai tekonsa tuntuvat sinusta pahalta.
- Jos kiusaaminen tai häirintä ei lopu, ilmoita siitä heti valmentajalle, aikuiselle tai hallitukselle.
- Jos et uskalla puhua kiusaajalle, pyydä turvallista aikuista; valmentajaa, vanhempaa tai muuta vastuuhenkilöä auttamaan.
- Voit myös olla yhteydessä [Et ole yksin -palveluun](#)

Ongelmanratkaisupolku

1. Yhteydenottajaa kuunnellaan kiireettömästi ja hänen huolensa otetaan tosissaan vastaan. Kirjataan ylös: valituksen sisältö, päivämäärä, kuka otti valituksen vastaan ja ilmoittaja, jos hänen nimensä on tiedossa.
2. Kerrotaan miten tilanne etenee tästä.
3. Päätetään minkälainen tilanne on ja minkälaisia vastuuhenkilöitä valitaan jatkamaan tapauksen käsittelyä.
 1. Urheilijoiden keskinäiset haasteet → Valmentaja, jv-tiimi
 2. Muissa tapauksissa → seuran nimetty vastuuhenkilö eli puheenjohtaja
 3. Lisäksi tarvittaessa lajiliitosta tai Et ole yksin -palvelusta apuja.
4. Arvioidaan tilanne: Voiko seura ratkoa tilanteen itse? Tarvitaanko lastensuojeluilmoitusta tai rikosilmoitusta?
5. Asianomaisten kuuleminen, alaikäisten vanhempien kuuleminen ja sen jälkeen informoiminen mihin toimenpiteisiin on ryhdytty.
6. Päätös jatkotoimenpiteistä.
7. Kirjallinen yhteenvedo ja informointi asiaan kuuluville henkilöille.

Yhteyshenkilö: hallituksen puheenjohtaja Kati Mahalakoivu k.mahalakoivu@gmail.com / 040 5386 221